

Ladislav Babić

Ustaška polovina balege

Zakleli bi se *Hrvati* da su *Vinko* i *Tomislav* ekskluzivna hrvatska imena. Istovremeno, od dva *Nikolića*, jedan se (umro) zaklinjao u svoje hrvatstvo potvrđeno ustaškim političkim pedigreeom, a drugi (još živ) razvlači svoje srpstvo k'o tijesto za pizzu, sa začinom četnikovanja ponosno dodanim svom rodovniku. Nema druge objektivnijem stvoru nego složiti se s *Krležom*, kako su „*Srbi i Hrvati... jedan te isti komad kravlje balege koji je kotač zaprežnih kola povijesti slučajno prerezao na pola.*“. Od tako prekogranično razdijeljenih govana, reći ćemo par riječi o onom, sada "blaženo počivajućem" s hrvatske strane – *Vinku*. [Dotični](#), percipiran kod hrvatske nacionalističke "inteligencije" kao [literarna veličina](#), predsjedničkim "dekretom" postavljen kao zastupnik *Županijskog doma Sabora* i [odlikovan](#) visokim odlikovanjem *RH* - "*Redom kneža Trpimira s ogrlicom i Danicom*" („*za izniman doprinos neovisnosti, cjelovitosti i međunarodnom ugledu Republike Hrvatske, za izgradnju Hrvatske i razvitak odnosa Hrvatske i drugih zemalja*“!) - ima biografiju sasvim odgovarajuću elitama koje su ga prigrlile kao korifeja „istinskog“ hrvatstva. Običaj je suvremenih hrvatskih enciklopedija i leksikona da ofrlje prelaze preko dijela biografija povezanih sa zločinačkom *NDH*, no začudo, *hrvatska Wikipedija* - inače poznata po proustaškim stavovima - navodi:

"1941. Kraljevina Jugoslavija propada i nastaje Nezavisna Država Hrvatska. 1941. Nikolić je kraće vrijeme stožerni pobočnik za uljudbu u ustaškom stožeru za Zagreb, zatim 1942.–1943. u Promičbenom odjelu Zapovjedništva Ustaške mladeži. U srpnju 1943. imenovan je pričuvnim poručnikom Ustaške vojnice u Ministarstvu oružanih snaga NDH, gdje postaje nadstojnik trećeg odsjeka (Odgojno–promidžbenog) u Odgojno–nastavnom odjelu MINORS–a. U listopadu 1944. unaprijeđen je u čin pričuvnog ustaškog nadporučnika, a u siječnju 1945. u čin pričuvnog ustaškog satnika. Krajem Drugoga svjetskog rata, povlači se s postrojbama NDH i civilima u Austriju. Ondje je stekao status ratnoga zarobljenika, i u tom svojstvu odlazi u Italiju u britanske zarobljeničke logore Grumo Appula i Grottaglie. Prigodom preseljavanja, 27. ožujka 1946. godine, iskočio je iz vlaka te postao političkim emigrantom. U prvo vrijeme boravi u izbjegličkome logoru Fermo a poslije toga u Rimu gdje upisuje poslijediplomski studij slavistike i počinje raditi na doktorskoj tezi o modernoj hrvatskoj poeziji. Budući su okolnosti postajale sve nepovoljnije u Italiji, jer su brojni hrvatski građani u izbjeglištvu bili uhićivani i izručivani Jugoslaviji, odlučuje napustiti Italiju i odlazi u Južnu Ameriku. U Argentinu je došao 8. lipnja 1947. godine, u grad Buenos Aires. Ondje se ubrzo angažirao u novinarskom radu, te je već za par mjeseci, 1. rujna 1947. godine, zajedno s Franjom Nevistićem, pokrenio, i do lipnja 1950. godine uređivao, zbornik Hrvatska. Iste godine zajedno s Antunom Bonifačićem pokreće časopis Hrvatska revija, koji je uređivao od prvog broja iz 1951. godine do kraja života."

Jednostavnim jezikom rečeno, dotični je radio za ustašku propagandu, bježao (a ne "povlačio se") pred pobjedničkim partizanima, mada

„...smo u času katastrofe imali sjajnu vojsku, nasuprot posve iznemoglog neprijatelja (trebalo je vidjeti one bijednike, koji su „oslobodili“ Zagreb) a mi smo pobjegli pred njima, i to na užasan način, bez priprema, bez reda, bez organizacije, bez zapovjedništva, bez osiguranja (to se naziva paničnim bijegom –

„sjajne“ vojske pred „bijednicima“? - uslijed slutnje posljedica vlastitih zločina; op.aut.). *Ako smo, dakle, morali bježati, onda je državno vodstvo moralo pripremiti bijeg. Sigurno je da bi nastavk borbe donio manje i časnije žrtve.*“ (podvučeno u originalu).

U strahu od izručivanja i kazne koja bi slijedila, postao emigrantom bijegom u *Argentinu* gdje su štakori fašističke provenijencije nalazili sklonište, blagoslovljeni od katoličke crkve i tamošnjih vlasti. Često se čuje da je "*mladost – ludost*", pa se u zrelijoj dobi mnogi odriču mladalačkih zabluda – ukoliko se kod propagandnog servisera režima odgovornog za nebrojene zločine, smiju tako nazvati. Čovjekovom ličnom moralu odgovara njegov svjetonazor, a kad ga odbaci uglavnom to nije do istoga koliko do osobe koji ga je nekritički usvojila, nije shvatila ili izdajnički napustila. Ne izdaju svjetonazori ljude već oni njih; manje zbog razočarenja koliko novootkrivene koristi rad kojih su ih spremni žrtvovati. Moglo bi se ustvrditi da je *Vinko Nikolić* principijelno stvorenje, s obzirom da – za razliku od onih koji su ga nakon raspada *Jugoslavije* prigrlili u svoj elitni krug – nije izdao vlastite nazore. Problem je, dakako, upravo u suštini istih, kojih se dotični držao cijelog života, sve do povratka u *Hrvatsku* početkom devedesetih, i svoje smrti u kojoj ga nacionalisti percipiraju kao uvaženu i zaslužnu osobu za hrvatsku kulturu.

Nedavno su u *Njemačkoj* [istekla autorka prava](#) na *Hitlerov "Mein Kampf"*, preuzeta nakon poraza nacizma od *Bavarske* koja je sprečavala njegovo legalno objavljivanje. Djelo se pred koji dan pojavilo u knjižarama, popraćeno iscrpnim komentarima povjesničara s „*Instituta za suvremenu povijest*“, demistificirajući i ogoljujući suštinu tvorbe monstruoznog uma. U *Hrvatskoj* je međutim ono, od samih početaka raskida s bivšom državom, u sasvim slobodnoj prodaji bez ikakvih priloženih kritičkih osvrtā, za kakve su se njemački povjesničari pripremali godinama, znajući za skori istek copyrighta. Pa, ako može "*Mein Kampf*", zašto ne bi i zbirka eseja "[U službi domovine](#)", (pro)ustaškog zastupnika bivšeg *Županijskog doma Sabora* – nije li hrvatska demokracija zrelija od njemačke!? U zajedničkom

izdanju "*Školske knjige*" i „*Pergamene*“ pojavila se prije točno dvadeset godina, kao dio izbora radova nekoć emigrantske "*Hrvatske revije*". Obdareniji razumom, humanizmom i empatijom trebali bi zahvaliti *Gospodinu*, jer je postao javno dostupan dokument o moralnom i društvenom habutusu ovog fašiste. Preostaje mu tek da drugima udijeli spomenuta svojstva, na što ćemo se doduše načekati. Tog ljeta Gospodnjeg, *Hrvatska* – još uvijek u vlasti paradnog konvertita iz antifašizma u nacionalšovinizam s elementima fašizma - bijaše opijena "*jedinstvom domovinske i iseljene Hrvatske*" (uglavnom proustaške emigracije) u izborenom "*tisućljetnom snu*", njihovom navodnom pomirbom koja se nametala kao mirenje nepomirljivih svjetonazora "*od kolijevke pa do groba*" (miksanja kostiju ubojica i žrtava), razriješenjem "*srpskog pitanja*" (metodama prečesto ne blažim i podjednako neljudskim kao u *Poglavnikovo vrijeme*) koje je kao kamićak u cipeli žuljalo velikohrvate, da bi se iza svih tih krinki za zalučivanje masa krila suština krvavog prevrata zbog kojeg su širom bivše države stradale mirijade ljudi. Uspostava kapitalističkog sustava u svojoj najgrabežljivijoj fazi, koja će omogućiti besprizornu prvobitnu akumulaciju kapitala od strane privilegiranih pljačkaša vlastitog naroda. Konstatacija koja se odnosi na sve, od socijalizma, bratstva i jedinstva, te humanizma odmetnute nacionalne elite, koje su za sobom povukle narode *Jugoslavije*. Kako su spomenuti mahom potvrdili *Puškinove* stihove:

Slobode sijač osamljeni

Izađoh prije zore rane

I rukom nevinom i čistom

U brazde istom uzorane

Životvorno sam bacao sjeme.

Al' zalud sam gubio vrijeme

I svoje misli odabrane ...

Pasite, narodi vi mirni!

Sloboda – stadu? Ja se varam.

Ta stada treba strić' i klati

I baštinu im vječnu dati:

Bič i sa praporcima jaram.

("Slobode sijač osamljeni")

nije im bilo teško uvaliti za upravljače ideološki kompost, kojem je jedino zajedničko svojstvo bilo konačno ostvarenje vlastitih interesa. U tu svrhu, takvi koaliraju i sa samim vragom a kamoli neće sa jučerašnjim neprijateljima, ne zamarujući se suviše svjetonazorskim razlikama bačenima narodu za glodanje, radi odvlačenja pažnje. I oči i živce ćete izgubiti tražeći po internetu *Vinkovu odu "Poglavniku"*, ali ćete zato na svakom koraku naići na "[problematiziranje](#)" navodne *Nazorove* homoseksualnosti, otmice od strane partizana, smrti od trovanja i – vidi vruga – autorstva hvalospjeva *Poglavniku*, što je i sam *Vinko Nikolić* demantirao kao izmišljotinu. No, *Vinkova* oda je stvarna, a na internetu ju je uglavnom nemoguće pronaći cjelovitu, već samo u dijelovima ([1](#), [2](#), [3](#)):

"Nemam svježa cvieća, niti lovor grane, Da Ti glavu viencem pobjedničkim krasim, Zlata nemam, da Ti kraljsku krunu kujem. Mramora ni bronca ja siromah nemam, Da Te vjekovječim za sve naraštaje. Ja u Tebi štujem svojega vladara, Uvrede na Tebe na svoj obraz primam. I ja Tebe nikad odreći se neću Nasljedniče častni hrvatskih vladara. Zdravo Poglavniče! Zdravo sietli kralju!"

Mada se tijekom zajedničke (jedno vrijeme su čak skupa stanovali!) političke emigracije [razišao](#) s njim:

"Pavelić je procenio da ga je Vinko Nikolić podmuklo izneverio time što je u Hrvatskoj reviji ustupao prostor ustašama koje su se posle sloma NDH disidentski udaljile od njega; a i Hrvatima koje nije podnosio zbog njihovih ranijih veza s kraljem Aleksandrom, kome su odano služili, na primer: Ivanu Meštroviću, Anti Smit-Paveliću, Bogdanu Radici i još nekima. Pavelića je najviše zapeklo što je jedan od Nikolićevih najplodnijih saradnika postao Eugen Dido Kvatemik, koji se 1952. u četiri priloga razračunao s njime. Napao je poglavnika u Hrvatskoj reviji da je kao Musolinijev vazal prodao Hrvatsku Italijanima. Pavelić je pobesneo zato što je Dido u sećanjima okačio ustaški prljav veš. Nazvao ga je sistemskim ocrnjivačem, a o objavljenim tekstovima rekao da su ispod nivoa i najgorih tračeva s pijace..."

pišući 1960-te u „Hrvatskoj reviji“ nekrolog Paveliću, od hrvatske elite štovani fašista pokazuje da ga intelektualno nikad nije napustio:

"Bio je poglavar N.D.H., koja je imala mnoge mane i nedostatke, ali koja je ipak bila naša: za nju je proliveno mnogo hrvatske krvi, isplakano mnogo hrvatskih suza, izrečeno mnogo molitava. Za njezinu obranu pao je cvijet hrvatske mladeži, i tisuće najvrjednijih hrvatskih života položeno je na njezin oltar. Zato, što su se Hrvati usudili proglasiti svoju državu, na kraju rata okrutno su poklane desetine tisuća Hrvata, i ta klanja ni danas nisu prestala. Stoga, kad se danas naginjemo nad jedan novi hrvatski grob u tuđini, daleko od domovine, na grob bivšeg poglavara N.D.H., koji je za nju doprinio mnoge žrtve boraca i revolucionara, dvadeset i šest godina emigracije, pretrpio mnoge progone i pogibelji, "zaslužio" tri smrtne osude od neprijatelja hrvatske narodne slobode, koji je umro u borbi za Hrvatsku, onda mislimo, da smijemo reći, da je dr. Pavelić subjektivno volio Hrvatsku. On je vjerojatno, upravo iz te ljubavi, puno i griješio, radi čega ga

mnogi smatraju fatalnim čovjekom naše povijesti... Neka je pokoj duši dra Ante Pavelića!" (podvučeno u originalu)

Krv, suze, srca, molitve, pogibelji, mučenici, poklana mladež, smrtne osude..., ali ne stvarnih žrtava (poklanih mimo ikakva suđenja) već njihovih ubojca – bez shvaćanja uzroka i posljedica (za sve su krivi *Srbi, Nijemci i Talijani*), s pomanjkanjem pijeteta za sve što "*ne diše hrvatski*", antijugoslavenstvo, antisrpstvo, antikomunizam, nostalgija za državom koja je bila koljačka ali "*naša*", svodenje zločina na puke "pogreške" režima, konstante su koje provejavaju kroz pedesetak "*studija, ogleda i portreta*" skupljenih u ovoj knjizi. Nije cilj prikaz ove kupusare od 479 stranica, u kojem "*hrvatina*" Vinko odaje počasti nizu ustaških "domoljuba" – od *Artukovića* preko *Stepinca* do *Pavelića*, uključivo i nižerangirane "zvjerke" – no, progovara i o književnim veličinama tipa *Matoša, Krleže* i *Andrića* (u koje svrstava i *Milu Budaka!*), uglavnom u kontekstu hrvatstva koje je sirotom ustaškom bardu zavrtjelo mozgom. Tako, primjerice, dodjelu *Nobelove nagrade Andriću* smatra rezultatom velikosrpskog zanemarivanja *Krleže* ("*jer on je, makar komunista (kao i režim), ipak – Hrvat*") na račun *Andrićevog* protežiranja, da bi se u nastavku teksta ubio dokazujući njegovo katoličanstvo i hrvatstvo, baveći se sasvim nevažnim nacionalnim i vjerskim odrednicama umjesto analizom književnog stvaralaštva. A kad o tome i priča, sve je to u kontekstu antijugoslavenstva i po njemu shvaćenih međunacionalnih odnosa, u kojima su *Hrvati* apriori nevina janješca. Lično me stvaralaštvo *Hamsuna, Budaka, Nikolića* i srodne im literarne bratije nimalo ne zanima, jer fašisti samo duhovno korespondirajućima mogu nesuglasnosti vlastite životne prakse i literarnih stavova utrapiti kao humanizam.

U zemlji gdje propagatori ne samo ustaškog pozdrava sjede u *Saboru*, gdje se bez ikakvog kritičkog pred ili pogovora objavljuju *Führerova, Poglavnikova* ili djela njegovog propagandiste nagrađenog saborskom stolicom i visokim odlikovanjem, "zalaufanog" toliko da do smrti nije prestajao braniti zločinački režim kojem je služio (a ne svojoj domovini!), nije potrebno podizati spomenike

braniteljima i njihovom *Poglavaru*. Trajniji spomenik prevadavajućeg mentalnog stanja (u tekućem segmentu povijesti) ovog naroda - ili barem njegovih elita - su odnos spram žrtava ustaškog režima, bivšim i sadašnjim ratnim zločincima, uništavanje antifašističkih spomenika, knjigocid i slobodno kolanje ideja "domoljubnih zločinaca". Domovina se većma mora crvenjeti od stida no što je morao jadnik kojeg je prigrlila kao uzor. Shvati li to narod ovdašnji (a ni okolni nisu abolirani neshvaćanja svojih etičkih zabluda), neće više nasljeđivati "*s koljena na koljeno jaram s praporcima i bič*", već ljudsko dostojanstvo i humani odnos spram bilo kojeg *Homo sapiensa* koji zaslužuje to ime.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>